

Za panowania Mieszka I

Historia

Za panowania Mieszka I

Narzędzia: ArcGIS Online

Materiały (dane): Dostarczone wraz z lekcją

Cel: Analiza kształtowania się państwa polskiego za panowania pierwszego Piasta – Mieszka I na podstawie aplikacji mapowej.

Źródła:

1. <http://polmap.pdg.pl/> (źródło: Historyczne mapy Polski)
2. <http://staremapy.org/mapy.php> (źródło: Historyczne stare mapy Rzeczypospolitej i sąsiadów).
3. <http://www.edukator.pl/Chrzest-Polski,4120.html> (źródło: Edukator.pl)
4. <http://historia.org.pl/>
5. <http://vod.tvp.pl> (źródło TVP Historia)
6. <http://www.polskatradycja.pl/folklor-regionalny/legendy/legendy-polskie/38-krol-popiel.html>. (Źródło: Polska Tradycja)
7. <http://e-zabytek.nid.pl/Zabytek/szczegoly.php?ID=29> (Źródło: Narodowy Instytut Dziedzictwa)

1. Wstęp

We wczesnym średniowieczu rozległe krainy puszczy, lasów oraz łąk dzisiejszej Polski zamieszkiwały liczne ludy słowiańskie. Byli to Pomorzanie żyjący nad morzem, Mazowszanie zamieszkujący obszary Mazowsza nad Wisłą, Ślężanie żyjący na obszarach dzisiejszego Śląska, czy Wiślanie – twórcy potężnego Krakowa. Jednak plemieniem wyróżniającym się spośród pozostałych było plemię Polan, którzy osiedlili się na obszarze współczesnej Wielkopolski i stworzyli takie grody jak Poznań, czy Gniezno. Przywódcą Polan był potężny książę Mieszko I, który podbił sąsiadujące plemiona i je zjednoczył, co zapoczątkowało tworzenie się polskiej państwowości. Z tego powodu Mieszko I uznawany jest przez historyków za pierwszego, niekoronowanego władcę Polski. Z sukcesem dowodził wieloma bitwami, szczególnie walcząc o przyłączenie Pomorza do swojego państwa. Jego czyny i decyzje świadczyły o dużych umiejętnościach politycznych i wojskowych, co czyniło go mądrym i przewidującym władcą. Na kartach historii, Mieszko I zapisał się przede wszystkim jako władca Polski, który przyjął chrzest. W ten sposób pogańska Polska weszła w krąg kulturowy chrześcijańskiej Europy jako silne i niezależne państwo. Podczas tej lekcji zapoznasz się wydarzeniami z życia Mieszka I, które doprowadziły do jednego z najważniejszych momentów w historii Polski, jakim była bezwątpiana chrystianizacja państwa.

Za panowania Mieszka I

2. Zadania

1. Otwórz aplikację mapową pt. Lekcja Edu.esri.pl. Za panowania Mieszka I, która przedstawia granice średniowiecznego państwa polskiego za czasów Mieszka I.

Aplikacja znajduje się w serwisie ArcGIS Online pod adresem:

<http://edukacja.maps.arcgis.com/apps/PanelsLegend/index.html?appid=7631b2f106fb471e812307b9c8b22525>

2. Zapoznaj się z poszczególnymi elementami mapy.

Pytanie 1: Wymień, jakie warstwy zostały na niej przedstawione.

Wskazówka: Warstwy wymienione są w legendzie.

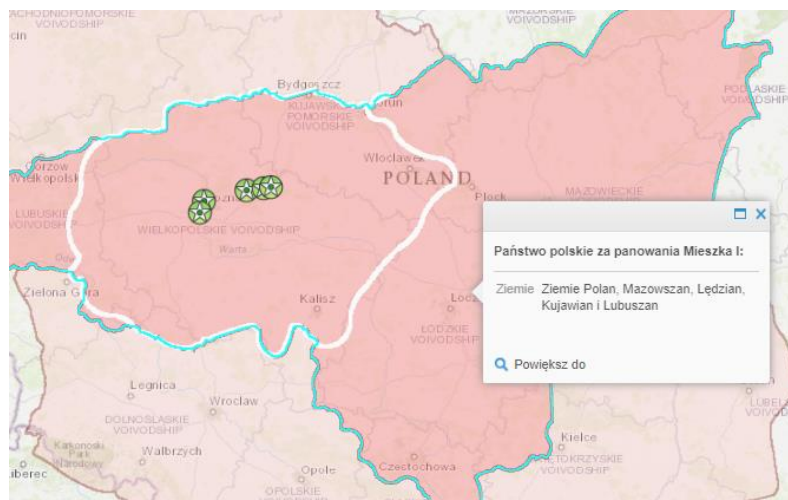

Ciekawostka: Około VIII w. n. e. na Wielkopolsce powstało państwo Polan, które łączyło kilka mniejszych plemion osiadłych wokół grodów: Gniezna, Poznania, Kruszwicy i Kalisza. Legenda zapisana w XII wieku przez anonimowego kronikarza zwanego Gallem Anonimem, opowiada o rządach w Gnieźnie księcia Popiela. Czy pamiętasz legendę o Popielu? Jeśli nie pamiętasz, wejdź na podany adres strony internetowej, gdzie znajduje się pełna treść legendy: <http://www.polskatradycja.pl/folklor-regionalny/legendy/legendy-polskie/38-krol-popiel.html>.

Po Popielu na tronie mieli kolejno zasiadać potomkowie ubogiego rolnika Piasta: Siemowit, Leszek, Siemomysł oraz znany w historii Mieszko.

Pytanie 2: Do 966 r. Mieszko powiększył znacznie terytorium Polan, jednocząc sąsiadujące plemiona. Jakie to były obszary? O jakie obszary poszerzyło się terytorium państwa polskiego do 990 roku?

Wskazówka: Klikając na dany obiekt na mapie pojawia się **okno podręczne** z informacjami o obiekcie.

Za panowania Mieszka I

Ciekawostka: Według zapisów anonimowego, średniowiecznego kronikarza zwanego powszechnie Gallem Anonimem, Mieszko I do siódmego roku życia był prawdopodobnie niewidomy i dopiero wówczas odzyskał wzrok. Dopatrywano się w tym cudu oraz znamienitej przyszłości dla Mieszka, co potwierdza fragment z kroniki Galla: „Wówczas (czyli po odzyskaniu wzroku przez Mieszka), książę Siemomysł pilnie wypytywał starszych i roztropniejszych z obecnych, czy ślepotą i przewidzenie chłopca nie oznacza jakiegoś cudownego znaku. Oni zaś tłumaczyli, że ślepotą oznaczała, iż Polska przedtem była tak jakby ślepa, lecz odtąd – powiadali – ma być przez Mieszka oświeconą i wywyższoną ponad sąsiednie narody”...

3. Teraz rozpoczniesz podróż po średniowiecznym państwie polskim wraz z Mieszkiem I. Twoim zadaniem będzie podążanie za wskazówkami oraz pomocniczymi tekstami źródłowymi średniowiecznych kronikarzy. Czytaj dokładnie informacje zawarte w oknach podręcznych punktów oznaczonych symbolem gwiazdki w zielonym kółku. Twoim zadaniem jest odnalezienie bardzo ważnego miejsca dla historii Polski.
4. Pierwszy punkt podróży wskaże Ci poniższy tekst źródłowy, który został sporządzony przez średniowiecznego kronikarza Thietmara, który był biskupem Merserburga:

W czeskiej krainie pojął za żonę [...] Dobrawę [...]. Owa wierna wyznawczyni Chrystusa [...] zastanawiała się [...], w jaki sposób mogłaby [matłżonka] pozyskać dla swej wiary. [...] Kiedy [...] nadszedł okres wielkiego postu i Dobrawa starała się złożyć Bogu dobrowolną ofiarę przez wstrzymanie się od jedzenia mięsa i umartwianie swego ciała, jej małżonek namawiał ją [...] do złamania postanowienia. Ona zaś zgodziła się na to w tym celu, by z kolei móc łatwiej zyskać u niego posłuch w innych sprawach. [...] I wysłuchał jej miłościwy Stwórcy. Jego nieskończona łaska sprawiła, iż [matłżonek] pokajał się [...] i chrztem świętym zmył plamę grzechu pierwородnego.

Od jakiego punktu na mapie rozpoczniesz swoją podróż zgodnie z tekstem źródłowym? Znajdź dany punkt na mapie. Na podstawie informacji zawartych w oknie podręcznym, odpowiedz na pytanie: z kim Mieszko I zawarł sojusz?

Za panowania Mieszka I

	1	7								2			
--	---	---	--	--	--	--	--	--	--	---	--	--	--

Biorąc za żonę czeską księżniczkę Dobrawę, Mieszko I zobowiązał się do przyjęcia chrztu. Znajdź miasto w którym prawdopodobnie odbył się chrzest. Podaj nazwę państwa, które udzieliło chrztu Mieszkowi I.

4			
---	--	--	--

Ciekawostka: Podjęcie decyzji o przyjęciu chrztu przez Mieszka I było znakomicie przemyślanym rozwiązaniem taktycznym. Po pierwsze Mieszko I pragnął uniezależnić się od wpływów niemieckiego cesarstwa oraz podnieść rangę państwa polskiego i wzmocnić jego pozycję na arenie europejskiej. Przyjmując chrzest, wprowadził instytucję Kościoła w swoim kraju, która polepszyła funkcjonowanie państwa i wzmocniła więzi między ludźmi. Ponadto państwo polskie weszło w krąg cywilizacyjny i kulturowy chrześcijańskiej Europy, co było ważnym wydarzeniem kulturowym i politycznym.

Kieruj się na zachód, w stronę największego grodu plemienia Polan - Poznania. Co powstało tam w 968 roku i dało początek tworzeniu się instytucji Kościoła na terenie Polski?

			13				3	6	
--	--	--	----	--	--	--	---	---	--

Tym razem kieruj się na północny-zachód na obszary położone nad rzeką Odrą. W 972 r. Mieszko i jego wojska stoczyły tutaj zaciepłą walkę z plemionami zamieszkującymi Ziemię Łużycką. Bitwa została oznaczona na mapie symbolem chorągwi. Co to za bitwa? W znalezieniu lokalizacji pomoże Ci poniższy tekst Thietmara:

"Tymczasem dostojny margrabia, zebrawszy wojsko, napadł z nim na księcia Polan, który był wiemy cesarzowi i płacił trybut aż po rzekę Wartę. Na pomoc margrabiemu pośpieszył wraz ze swoimi mój ojciec, graf Zygfryd, podówczas młodzieniec i jeszcze nieżonaty. Kiedy w dzień św. Jana Chrzciela starali się z Mieszkim, odnieśli zrazu zwycięstwo, lecz potem w miejscowości zwanej Cedzyną brat jego Czcibor zadał im klęskę kładąc trupem wszystkich najlepszych rycerzy z wyjątkiem wspomnianych grafów. Cesarz poruszony do żywego wieścią o klęsce wysłał czym prędzej gońców, nakazując Hodonowi i Mieszkowi, aby pod rygorem utraty jego łaski zachowali pokój do czasu, gdy przybędzie do miejsca i osobiście zbada sprawę".

Dziękujemy za skorzystanie z naszych materiałów.

Zespół Edukacji Esri Polska Sp. z o.o.

OBSERWUJ NAS

Platforma edukacyjna

Facebook

Grupa nauczycieli

Historia